

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נישואין (ב)

כ' שבט תש"פ 1312 (שנה כה')

ההפטר: "ויכרות יהודיע" (מלכים ב, יא)

פרשת משפטים - שבת שקלים ומברכי

ראש חודש אדר יחול אי"ה בימים שלישי ורביעי מולדו בליל שני בשעה 21:30 ו-10 חלקים

"אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו" (כא,ג)

ניתן לפרש על פי הדרש: "אם בגפו יבוא" - אם האדם רואה שכל ביאתו לעולם הזה היא בשביל גופו, היינו כדי לאכול ולשתות לצבור ממון וכיו"ב, עליו לדעת כי הוא טועה! כי "בגפו יצא" - לא ייקח מכל אלה מאומה לאחר מותו. אבל "אם בעל אשה הוא" - האשה נמשלה לתורה, כמו שדרשו חז"ל בגמרא ברכות (נז). על הפסוק: "תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב" אל תקרי "מורשה" אלא מאורסה. שהוא דבק בתורה ומקיים מצוות ומעשים טובים בעולם הזה אזי "ויצאה אשתו עמו" - התורה והמצוות שקיים הם אשר ילוו אותו לעולם שכולו טוב בבחינת "והלך לפניך צדקך" להמליץ בעדו. (אור החמה)

"ועבדתם את ה' אלוהיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרתם מולך מקרבך"
(כג,כה) ותמוה, למה התחיל הפסוק בלשון הרבים "ועבדתם" והמשיך בלשון יחיד "וברך את לחמך..."? לומר לנו כי רצון השם הוא שעבודת השם של היהודי תהיה מתוך שיתוף בבחינת: לא טוב חיות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זהו רצון השם שהאיש יתחתן ויקים את ביתו על אדני התורה והמצוות ובפרט שמכבד את אשתו ומייקרה זוכה שהשלום ישכון בביתם והשכינה הקדושה ואז יזכה לשפע פרנסה ורפואה לו ולבני ביתו, שאין הברכה שורה על האדם אלא בזכות אשתו, ולכן כתוב בלשון יחיד "וברך את לחמך..." כי שפועלים הם יחד מתוך אחדות והרמוניה זוכים לישועה וברכה משותפת בכל העניינים. (ד.ע.)

פרשת שקלים מהי?

לעולם נקראת פרשת שקלים בשבת שלפני ר"ח אדר (שו"ע אור"ח סי' תרפה ס"א), מפני שבזמן שבית המקדש היה קיים היו משמיעים על השקלים באחד באדר ע"י הכרזת ביה"ד בכל ערי ישראל, לשקול מחצית השקל ע"י כל אחד מישראל להביאם לבית המקדש כדי לקנות בהם את קורבנות הציבור של השנה החדשה המתחילה מר"ח ניסן (משנ"ב ס"ק ב). ממצווה זו אנו למדים על אהבת ישראל, שכולם שווים לפני הקב"ה, העני והעשיר, וקורבן כולם עולה לרצון לפניו לכפר על עוונותיהם. ואמרו חז"ל: גלוי וידוע לפני הקב"ה שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. (ילקוט יוסף ח"ה)
מוציאים שני ספרי תורה, הראשון של פרשת שבוע ושני פרשת שקלים, ולעניין סדר הקריאה: 7 עולים לקריאת פרשת השבוע ואומר חצי קדיש, והמפטיר עולה לס"ת וקורא פרשת שקלים ואח"כ אומר חצי קדיש. (תורת מועדים לגר"ד יוסף פורים פ"ב ס"ד)

שווי זכר למחצית השקל הינו 17.5 ₪ וטוב לתת 20.50 ₪ לנפש שהוא כולל מע"מ.

להלן החשבון: מר"ן עובדיה יוסף צוק"ל בחזון עובדיה פורים (עמ' קב) כתב שבסיס החישוב הוא מחיר הכסף הגולמי - שפרושו כפי שנסחר בבורסה ואונקית כסף כפי שנסחר בבורסה. נכון ל- יז בשבט תש"פ 60.13 ₪ משקל אונקיה הוא 31.035 ולכן מחיר 1 גרם כסף הינו $60.13/31.1035 = 1.933$ ₪. מאחר וזכר למחצית השקל הוא 9 גר' כסף נכפיל $1.933 * 9 = 17.39$ ₪ ומעוגל **17.50** ₪, וזה מצד הדין וטוב להוסיף על זה מע"מ זה יוצא $17.43 * 117\% = 20.35$ ₪ ומעוגל **20.50** ₪. (על פי מר"ן הרשל"צ יצחק יוסף במכתב ערב שבת שקלים תשע"ט 25-22-845/ע"ט).

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * **שעון חורף** * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:31 - 8:27

כניסת שבת: 5:12 יציאת שבת: 6:04 יציאת ש"ר ת: 6:42

קשה כשאול קנאה

גדלתי במרכז הארץ, במהלך השנים גיבשנו קשר מיוחד עם שכננו בקומה העליונה. שרה בתם היתה חברתי הטובה, למדנו יחד והיינו קשורות זו לזו מאוד. היא היתה חרוצה ומקובלת בחברה, ובמהלך השנים פיתחתי בה תלות, היא היתה היועצת שלי וכותל הדמעות שלי, שרה שהיתה בטוחה בנאמנותי ובהערצתי אליה לא חששה לספר לי את כל סודותיה. בסמינר המשכנו יחד וממש לא ניתן היה להפריד בינינו. כשהגענו לגיל שידוכים, סיפרנו זו לזו על הצעות שקיבלנו.

לא הצלחתי בשידוכים, הדבר העציב אותי מאוד והייתי מדברת על כך עם שרה שהיתה מנחמת ומרגיעה אותי בסבלנות וברכות. עברה שנה שבמהלכה נפגשתי עם אינספור בחורים, אולם ללא הצלחה. הורי לא ידעו מה קורה, הייתי נחשבת לבחורה טובה מאוד ומקובלת בחברה, טובה בלימודים ופתאום בשידוכים לא הלך לי. ולשרה היתה בעיה הפוכה, היא זו שאמרה "לא" לכולם. הגעתי לגיל 23 שבורה ורוצצה לחלוטין, במיוחד שברו אותי מקרים בהם היתה התאמה אך הקשר ניתק בלי לומר שום סיבה.

כמה שדכנים אמרו לאבי שיש כאן משהו מוזר ונראה כאילו אנשים שומעים משהו שפשוט מבריק אותם זה הדאיג אותנו מאוד. יום אחד נפגשתי עם בחור מיוחד במינו, גם הוא היה נלהב, נפגשנו כמה פגישות ובסוף הוא ניתק את הקשר.

נשברתי מאוד, לילות שלמים דיברתי עם שרה על כך ובכיתי לפניה בדמעות על מר גורלי. לאחר שבוע התקשר ראש הישיבה של הבחור לביתנו וביקש להיפגש עם אבי.

כשנפגשו פתח ראש הישיבה ואמר: "הבחור נפגש עם בתך, והעניין ירד מהפרק כידוע, כעת הבחור רוצה לחזור לשידוך, וההורים שלו מתנגדים בכל תוקף. שוחחתי עימו ארוכות הוא הודיע לי שהחלטתו נחושה. הוריו הודיעו לו כי לא יתנו לבנם להכנס לבעיה שכזו. אני מבין את ההורים אולם מכיון שהוא כה נחוש אני רוצה שתמסור לי את המסמכים כדי שאדע מהי מידת החומרה של העניין ואולי אשכנע את ההורים שמדובר במשהו חולף..."

"על אלו מסמכים אתה מדבר... איזו בעיה... איזו חומרה? אני בכלל לא מבין", אמר אבי. ראש הישיבה היה נבוך מאוד: "תראה... אני יודע שלא נוח לדבר על זה, אבל העניין עם המשבר הנפשי והאשפוז נודע להם..."

אבי נכנס להלם: "על איזה משבר נפשי אתה מדבר? אתה בטוח שאתה מדבר על הבת שלי? זהו שקר וכזב, עלילה ממש, אני מוכן לבוא איתך ולחתום על ויתור סודיות רפואית, כבוד הרב, זו פשוט עלילה מרושעת..."

"תראה, הם אומרים שיש להם מקור מוסמך ביותר" – אמר ראש הישיבה. "אדרכא, אלך איתך לאן שירצו כדי להוכיח שאין אפילו צל של אמת בטענה זו", והם הלכו. אבי חזר הביתה חיוור כולו, הוא כינס אותנו ואמר: "יש לי בשורה טובה ובשורה רעה, הבשורה הטובה שהצלחתי לשכנעם שאין לך שום בעיה, הבשורה הרעה הוא שאני יודע את זהות מי שניסה להרוס לך את השידוך, ש-ר-ה". הייתי בהלם כמה דקות, אבי סיפר שהורי הבחור בררו אצלה והיא שיבחה אותי מאוד, אבל אמרה בסודי סודות שבגיל 18 עברתי משבר נפשי חמור ואושפזתי. הם ברחו מהעניין במהירות, אבל לבחור היה קשה לוותר עלי, הוא הפעיל לחצים... ושהוא מוכן להתארכ לזמן ממושך הנפשי שכביכול עברתי. הוריו חשבו שהשתגע אך הוא פנה לראש הישיבה שלו והודיע שאם לא יאפשרו לו להשתדך הוא עצמו יקבל משבר נפשי ואז נהיה מתאימים וכך נודע לנו העניין..."

כשהחלה אימי לחקור קצת בנושא לתדהמתנו התברר כי שרה "מכרה" זאת לכל מי שהתעניין

אצלה. היא פשוט יושבה כמו שוטר תנועה על הצומת המובילה לנישואין שלי ולא נתנה לאף אחד לעבור. וכדי להיות בטוחים בדבר נעזרנו באחד מבני הדודים שלי, הוא התקשר אליהם כדי לברר עלי, שרה כמובן שיבחה אותי מאוד, אך העירה בדרך אגב "חויך מהמשרב הנפשי שהיא עברה היא פשוט מקסימה". בן הדוד חקר אותה היטב על המשרב הנפשי והיא ידעה להשיב בפרוטרוט כולל שם ביה"ח בו כביכול אושפזתי. השיחה הוקלטה ואנו מהרנו להוציא מסמך מביה"ח שמעולם לא באתי בשעריו... כדי להסיר מליבם כל ספק.

שבוע לאחר מכן התארסנו, שרה לא ידעה מכלום, היא קראה על אירוסינו בעיתון ובאה לדבר איתי. אימי קיבלה את פניה ומסרה לה את הקלטת ואמרה: "תשמעי אותה ואח"כ אולי נדבר". שרה לא שבה עוד.

שרה התארסה שנה אחרי, וביום החתונה שלחה אלי מסר שאסלח לה. סלחתי אולם לעולם לא אוכל להבין מה גרם לה לעשות מעשה נורא זה. אולם מקרה זה השריש בי אמונה אמיתית בבורא עולם: "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בונוי בו" ואני מוסיפה "אם ה' יבנה בית – שוא עמלו ההורסים אותו". (הרב חיים וולדר)

הלכות שידוכים[ב]

פינת ההלכה

א. חייב כל אדם לשאת אשה (ש"ע אה"ע סי' א ס"א, ומצוה גדולה היא זו שבא תלוי קיום העולם וישובו (עיין ש"ע פ"א, ילקו"י שובע שמחות ח"א לרש"י יצחק יוסף ח"א פ"א ס"א) גם על האשה יש חובה להתחתן (הרמ"א סי"ג פ"א).

ב. אם אביו ואימו חולים וצריך הבן לשמש ומצא שידוך הגון, וצד הכלה מתנים עימו שיעבור לגור אחרי החתונה בעירם ואם לא השידוך יתבטל, רשאי להניח כבוד הוריו ולהתחתן ע"פ תנאים אלו (ילקו"י כיבוד אב ואם פ"ט ס"ה).

ג. כל בחור או בחורה שמוצע להם שידוך יבדקו את ההצעה על ידי שיבררו על הבחור או בחורה המוצעים לגבי התכונות, מידות, התנהגות, יראת שמים, מידת דתיות וכו' (ע"פ גמ' יצמות סג. שכתוב ש"ס "מתוך נסיון איתחא" ומסביר רש"י שהרבה לשאת אישה ידוק במעשה של תהא רעה וקנטרנית וכדו') וכן צריך לברר על המשפחה של בחור/בחורה המיועדים (ע"פ הגמרא בבא בתרא קי. אמר רבא הגושא אשה לריק לבדוק באתיה).

דוגמא מעשית: יבקשו מהצד המוצע טלפונים לברורים של שני חברים/חברות של המיועדים וכן של אישיות תורנית המכירה אותם [רבני הישיבה, רב בית הכנסת, רב שכונה ועוד ולגבי הבת כנ"ל אצל מורות מתקופת הלימודים וכדו'] וכן טלפונים של השכנים או חברים של אותה משפחה כדי לברר על המשפחה (ד.ע.).

ד. על פי היתר מגדולי הדור מותר לבחור או בחורה שנמצאים בשידוכים להסתיר דבר מחלה או פגם שיש להם עד הפגישה השלישית ואז לספר זאת לצד השני (עליו לשלם לגאון יצחק זילברשטיין ח"ד במדבר עמ' רעח).

ה. בעלי תשובה שהיו חילונים ובעלי עבירות צריכים לגלות זאת אחת לשני קודם החתונה [ע"פ סעיף קודם], אך אינם צריכים לפרט את החטאים בהם נכשלו קודם שחזרו בתשובה, אלא די לומר באופן כללי שלא חיו על פי תורה ומצוות ועתה חזרו למוטב, וגם יכולים להשתמט ולא להשיב באופן מדויק אך חלילה להשיב דברי שקר (ילקו"י שובע שמחות ח"א פ"א ס"י, שו"ת מנחת יצחק לגר"י וייס ח"ו סי' קלט, שו"ת אשך חנן לגר"ח אפללו ח"ט סי' ק-קא).

ו. מי שיש לו מידע לא טוב על החתן או על הכלה, עליו להיוועץ בזה עם מורי הוראה, אם להעביר מידע זה לצדדים, ולא להחליט לבדו ולהיכשל באיסור לשון הרע חמור. על כל פנים בוודאי שאין להטעות את אחד הצדדים בדברים מהותיים התלויים בתכונות ומעלות המשודך או המשוודכת, או אם אב סבו של החתן התגייר, יש צורך להודיע זאת וכן אם החתן הוא בן מאומץ צריך להודיע זאת לכלה (ילקו"י פ"א ס"ז, נישואין כהלכה לגר"מ כהן פ"ג ס"לד).

ז. היודע על איזה מחלה רצינית של החתן או של הכלה כגון: מחלה שיש בה סכנה, חובה עליו להעביר את המידע לידיעת המשפחות, ואפילו אדם שלא נשאל צריך לגלות את המידע שיש בידו על בעיות חמורות מיוחדות של אחד מבני הזוג, והמונע עצמו מלגלות זאת עובר על לאו מפורש בתורה של "לא תעמוד על דם רעך". אמנם ברור הוא שצריך שידע באופן ברור שאמנם פלוני או פלונית סובלים ממחלה מסוימת זו ולא ע"פ שמועות והשערות, ושלא יגזים בחומרת העניין, ויכוון לתועלת ולא מתוך שנאת השני וכו' (ילקו"י פ"א ס"ה, נישואין כהלכה פ"ג ס"לג).

ח. מחלות שאינן חמורות כל כך אע"פ שאותה מחלה מחייבת את החתן או כלה לשמור על דיאטה מסוימת, נראה שאין חיוב לגלות זאת. וכן אם הכלה גדולה מעט מהחתן גם כן אין חיוב לגלות זאת אם לא נשאלו (ילקו"י ס"ז).

אלה: בחור או בחורה שמצאו את בחירת ליבם אינן

והנשים מתחייבות לעצור באם יש חובה למאוס בקול הנשים מצד

מצוות כבוד הוריה?

שואל ומשיב

תשובה: בהרמ"א (יו"ד סי' רמ ס"כה) נאמר: אם האב מוחה בבנו שלא ישא את האשה שחפץ בה אין הבן צריך לשמוע בקול אביו.

[כן מובא בבן איש חי - לרבי יוסף חיים- (ט"ז פר' שופטים ס"ט), בשו"ת שבט הלוי לרב שמואל הלוי וואזנר- (ח"ד יו"ד סי' קכד), בשו"ת ציץ אליעזר לרב אליעזר ולדנברג - (ח"ג סי' עח), ב-עלינו לשבח לרב יצחק זילברשטיין (ח"צ עמ' תרכ"א תשובה נ), בהליכות עולם למר"ן הרשל"צ עובדיה יוסף- (ח"ח עמ' קלב סי' יד) ועוד רבים] ומספר טעמים נאמרו בדבר:

* עיקר מצות כיבוד הורים היא לכבדם במה שיש להם הנאה כגון: להאכילם, להשקותם, אבל נישואי הבן [ה"ה לגבי הבת] אם יקח אשה זו או זו אין הדבר משנה להם מבחינת כיבוד גופם אע"פ שמצערם בזה ולכן אין הבן חייב לשמוע בקולם (ילקו"י כיבוד אב ואם ח"א פ"ט ס"ז-יח, עלינו לשבח סס).
* מצוה על האדם שישא אשה שמוצאת חן בעיניו, כדי שלא תתגנה בעיניו ויעבור על הכתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך" וכשינשא במקום שאין ליבו חפץ נמצא ע"י כך שמשטמה ומריבה מתרבים בתוך ביתו ויעבור על "ואהבת" לרעך כמוך". (ילקו"י סס, עלינו לשבח סס).

אך אם כתוצאה משידוך זה יגרם למשפחה צער ובזיון גדול, אזי צריך לשמוע בקול ההורים (עלינו לשבח סס, ילקו"י שובע שמחות ח"א פ"א ס"כה, הליכות עולם לרשל"צ עובדיה יוסף ח"ח עמ' קמב ס"טו).

צער ועגמת נפש של ההורים נחשב דווקא כשמדובר כאשר רוצים לשאת בחור או בחורה שאינם שומרים תורה ומצוות (ע"פ הליכות עולם סס, ילקו"י כיבוד אב ואם סס), אבל אם היא הגונה בעיניו אע"פ שאינה הגונה בעיני הוריו (ילקו"י סס, הליכות עולם סס) או רוצה להתחתן עם עדה שהוריו מתנגדים לאותה עדה (ילקו"י ס"יח) או רוצה להתחתן עם משפחה "פשוטה" (בעוד שמשפחתו מיוחסת) (ילקו"י סס ס"יח) אפילו עם גיורת שגוירה כהלכה ושומרת תורה ומצוות כראות ילקו"י ס"ז) אין חובה לשמוע בקול ההורים אע"פ שהם מצטערים מזה.

בכל מקרה שלא שומעים בקול ההורים בזה יש להשתדל לשכנעם להסכים אם ע"י שישלח אליהם ידידים אוהבים וגם הוא ינסה, ואם לא הצליח אז יעשה כרצונו והכל מתוך כבוד ודיבור נאות להורים.

דוגמא ממעשה שהיה: סיפר הרשל"צ יצחק יוסף שליט"א שלפני 55 שנה כאשר בתו של אחד הרבנים במערכת הרבנות של אז השתדכה עם חתן ספרדי ירא שמים, ואביה התנגד לכך בכל תוקף, ומר"ן עובדיה יוסף נסע לביתו סמוך לחופה לשכנעו לבוא לחופה ודיבר על ליבו רבות ולא עלה בידו, ולבסוף מר"ן עובדיה יוסף ערך את החופה בלא נוכחות ההורים כיוון שנשארו בעיקשותם.

כאן המקום להעיר ולעורר להורים, ולחתנים והכלות שבדרך:

* **לגבי הבחור והבחורה** - עליהם להתייחס בכבוד ראש לטענות ההורים ולבודקם ולהתייעץ עם רב בנידון, שהרי ההורים עם ניסיון החיים שלהם רואים דברים שהבנים/בנות לא רואים ועוד הבנים/בנות "נגועים בעניין" וכושר השיפוט שלכם קצת נגוע.
מאידך לפעמים ההורים נתפסים לכל מיני סטיגמות ולא מתוך הבנת המצב, על כן הטוב ביותר שיתיעצו הבחור/בחורה עם רב בעניין.

* **לגבי ההורים** - כדי שהבנים או הבנות שנמצאים בשידוכים לא "יפתיעו" אתכם בכל מיני הצעות שאינן לרווחכם תשתדלו להיות מעורבים בשידוך ע"י שתציעו להם כל הזמן הצעות שמתאימות לכם יחד יחד. וכן להיות שותפים לכל תהליך ההיכרות ולאחר כל פגישה לשאול אותו/אותה איך היה ומה הם חושבים, וכן יכוונו אותם מה לשאול בכל פגישה ואיך לנהל פגישה וכדו'....

שעור לגברים באשדוד בכל יום שני ב-7:30 עד 8:30 בנושא ליקוטי מוהר"ן עם הרב יעקב ליעצפר

בבי"כ משכן מאיר רח' קק"ל 106 אזור י

גמ"ח מידע לגבי שדכניות לבעלי מוגבלויות כולל נפשי מ-8:00 בערב טל: 08-8644452

משרדי "האיחוד" טל: 08-8644452 *לא לעיין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com